

МОСКАЛЬ І. І.

аспірант

Державна навчально-наукова установа «Академія фінансового управління», м. Київ
moskal.ira2010@gmail.com

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Публікація присвячена вивченню теоретичних засад інвестиційного процесу як визначального фактору економічного розвитку країни. В статті досліджено питання сутності інвестиційного процесу в сучасній економічній науці. Визначено особливості інвестиційного процесу в умовах ринкової трансформації. Обґрунтовано значення інвестиційного процесу для економічного розвитку країни.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний процес, економічне зростання.

МОСКАЛЬ И. И.

аспірант

Государственное учебно-научное учреждение «Академия финансового управления», г. Киев
moskal.ira2010@gmail.com

ІНВЕСТИЦІОННИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ ЯК ОПРЕДЕЛЯЮЩИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Публикация посвящена изучению теоретических основ инвестиционного процесса как определяющего фактора экономического развития страны. В статье исследованы вопросы сущности инвестиционного процесса в современной экономической науке. Определены особенности инвестиционного процесса в условиях рыночной трансформации. Обосновано значение инвестиционного процесса для экономического развития страны.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционный процесс, экономический рост.

MOSKAL I. I.

postgraduate student

State Educational and Scientific Institution "Academy of Financial Management", Kiev
moskal.ira2010@gmail.com

INVESTMENT PROCESS IN UKRAINE AS A FACTOR OF ECONOMIC DEVELOPMENT

The article is about the theoretical foundations of the investment process as a factor of economic development. It describes essence of the investment process in the modern stage of the economy. It investigates the investment process in a market transformation and the meaning of the investment process for economic development.

Keywords: investment, investment activity, investment process, economic growth.

Постановка проблеми. Багаторічна відсутність чітких орієнтирів стійкого економічного розвитку змушує вітчизняних економістів зосередитись на проблемі пошуку та обґрунтування нових шляхів ринкової трансформації національного господарства.

Інвестиційна діяльність являється запорукою ефективної економічної діяльності в країні, оскільки заходи з боку держави, спрямовані на економічне зростання, потребують потужного фінансового забезпечення. Нарощування джерел відновлення економіки відбуваються шляхом інвестування.

Сучасний інвестиційний процес – це комплексна діяльність усіх учасників ринкової економіки з приводу нарощування вітчизняного капіталу, яка являється важливою передумовою динамічного розвитку економічної системи в цілому. Чим активніше

розгортається інвестиційний процес, тим швидше відбуваються ефективні ринкові перетворення в країні.

Результати інвестиційних процесів покращують загальні макроекономічні показники економічного розвитку держави. На сьогодні залежність національної економіки від інвестиційної діяльності є загальноприйнятим фактом серед наукової еліти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням актуальних питань інвестиційних процесів та формування інвестиційного клімату в державі присвячені роботи провідних вітчизняних економістів. Такі автори, як Пересада А.А. [1], Майорова Т.В. [2], Борщ Л.М. [3], Федоренко В.Г. [4], Мартиненко В. [5], Музиченко А.С. [6], Недашківський М.М., Данілов О.Д. [7], висвітлили у своїх працях аспекти формування інвестиційного ринку та теоретичні засади інвестиційної діяльності.

Питанням формування ефективної стратегії залучення інвестицій в економіку України і поліпшення її інвестиційного клімату присвячено праці Бланка І. [8], Гайдуцького А.П. [9], Губського Б. [10].

Водночас незважаючи на глибину теоретичних досліджень, присвячених окремим аспектам інвестиційних процесів в Україні, значення інвестиційного процесу як визначального чинника економічного розвитку країни потребує подальшого вивчення.

Постановка завдання. Метою наукової статті є визначення та наукове обґрунтування економічної сутності інвестиційного процесу, удосконалення системи понять, які використовуються в інвестиційній діяльності та дослідження впливу інвестиційних процесів на ступінь економічного розвитку країни.

Виклад основного матеріалу. В сучасному розумінні інвестиції являють собою вкладення капіталу у всіх його формах у різні галузі економіки, направлені на поліпшення прибутковості країни, збільшення ВВП та досягнення економічного зростання в найближчій перспективі.

Інвестиції являють собою процес нагромадження капіталу, виступаючи тим самим найважливішим джерелом економічного розвитку. Основною метою фінансового ринку є трансформація суспільних заощаджень в інвестиції.

У сучасних умовах стрімкого розвитку нових технологій інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення прогресивних структурних зрушень в економіці, поліпшення якісних показників діяльності на мікро- і макрорівнях. Чим більші обсяги інвестицій і вища їх ефективність інвестицій, тим швидше відбувається відтворювальний процес, здійснюються позитивні ринкові зрушення й перетворення.

Нині правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності в нашій державі визначаються Законом України «Про інвестиційну діяльність», в якому надано офіційне визначення категорії «інвестиції»: «інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект» [11].

Відповідно за даного Закону такими цінностями можуть бути:

- кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери;
- рухоме та нерухоме майно (будівлі, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності);
- майнові права, що впливають з авторських прав, досвіду та інтелектуальних цінностей;
- права користування землею, водою, природними ресурсами;
- сукупність технічних та економічних знань у формі документації, навичок, виробничого досвіду, необхідних для організації виробництва товарів та послуг, але не запатентованих (ноу-хау).

Вказані цінності та майнові права складають об'єкти інвестиційної діяльності. В законодавчому визначенні даного поняття враховано динамізм інвестицій, який розкривається через їх взаємозв'язок, процес перетворення інвестиційних ресурсів у вкладення.

З'ясування сутності поняття «інвестиції» дає нам можливість визначити зміст категорій «інвестиційна діяльність» та «інвестиційний процес». В сучасній економічній думці не існує єдиного чіткого визначення терміну «інвестиційний процес». Так, наприклад, У. Шарп у своїх дослідженнях подає інвестиційний процес як певний розумовий процес інвестора з приводу прийняття того чи іншого інвестиційного рішення [12]. В.Г. Федоренко визначає інвестиційний процес як комплекс практичних дій, пов'язаних із вкладенням капіталу в галузі економіки [4]. Б.В. Губський підкреслює, що сучасний інвестиційний процес слід розуміти як багатосторонню діяльність всіх учасників інвестиційного ринку з приводу нарощування капіталу, яка безпосередньо пов'язана з динамічним розвитком національної економіки [10].

З нашої точки зору, інвестиційний процес доцільно розглядати як процес вкладення інвестиційних ресурсів в реальні об'єкти з метою досягнення очікуваного рівня доходності у вигляді матеріального прибутку або соціальних вигод. Системне вивчення інвестиційного процесу дає можливість визначити його суть як складної економічної категорії та відслідкувати його особливості. При цьому інвестиційний процес слід тлумачити з огляду на суб'єкти інвестування, які зацікавлені в досягненні певної інвестиційної мети.

До основних суб'єктів інвестиційного процесу належать: держава, населення, підприємства, банківські установи та інші фінансові інститути, а також іноземні інвестори, що зацікавлені у вкладенні коштів в національні проекти.

Інвестиційна діяльність – це такий процес організації інвестування, який відповідає потребам реально існуючих в країні умов господарювання та має на меті досягнення максимального ефекту. Таке визначення, на нашу думку, найбільш ширше розкриває дане поняття, оскільки інвестиційна діяльність, що підпорядковується певній інвестиційній стратегії економіки або ж окремої галузі, повинна передбачати перш за все доцільність спрямування інвестиційних ресурсів на основі чіткого розрахунку вигод від її здійснення.

На макрорівні інвестиційний процес являється результатом інвестиційної діяльності окремих суб'єктів, що призводить до змін інвестиційного середовища в напрямку досягнення бажаного рівня економічного розвитку. Основною метою інвестування як цілісного процесу є досягнення максимальної економічної вигоди для суб'єкта інвестування і для суспільства в цілому.

Як зазначалося вище, дослідження інвестиційного процесу як цілісної економічної системи можливе через відображення її складових елементів (суб'єкта, об'єкта інвестування), взаємодії між ними (інвестування з метою отримання інвестиційних вигод) і середовища, в якому ці елементи взаємодіють (інвестиційного середовища) (рис. 1).

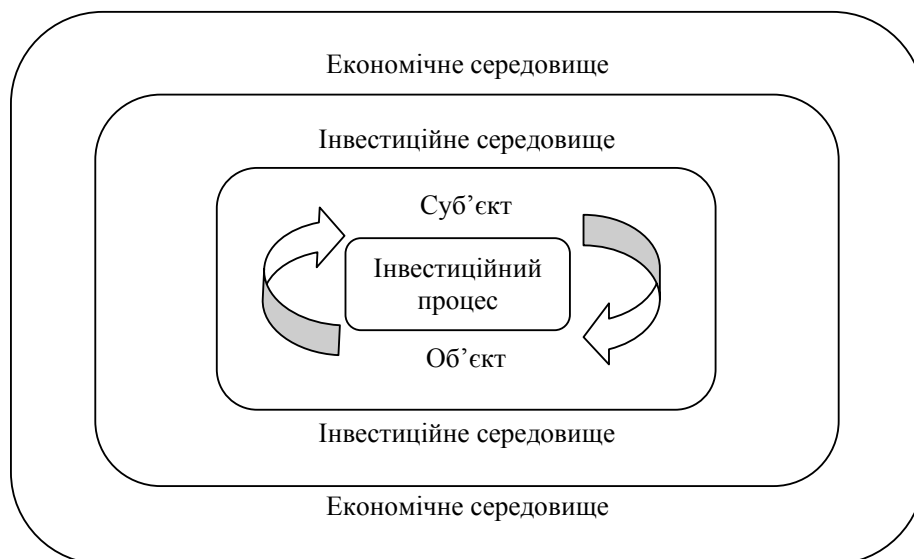

Рис. 1. Інвестиційний процес в системі економічних відносин

Інвестиційний процес не існує сам по собі, його роль і значення проявляється як в окремій сфері діяльності (інвестиційній сфері), так і в системі економічних відносин в цілому.

Динаміка суспільного розвитку опосередковується розвитком окремих сфер діяльності, які є взаємопов'язаними системою економічних зв'язків. Так, успіх в інвестиційній сфері приводить до економічного зростання країни, оскільки сукупність інвестиційних процесів створюють та підтримують розвиток усіх сфер, які є частинами однієї системи, і є потужним фактором, що сприяє прискоренню суспільного розвитку. Отже, інвестиційний процес є локомотивом, який рухає всю економічну систему країни вперед.

На сьогодні від ефективності інвестиційного процесу залежить стан виробництва, технологічної оснащеності народного господарства, і як наслідок, структурної перебудови економіки.

Підвищення продуктивності праці, впровадження сучасних технологій і введення нових потужностей як результат інвестиційного процесу ведуть до підйому виробництва, підвищення конкурентоспроможності продукції і як наслідок загального пожвавлення економіки.

Позитивний вплив на платіжний баланс як результат здійснення інвестицій проявляється через збільшення експорту та диверсифікації імпорту шляхом надходження іноземних інвестицій.

Таким чином, інвестиційні процеси являються важливою складовою частиною економічних процесів, є рушійним фактором економічного зростання національного господарства.

Висновки. В умовах розвитку національної економіки інвестиції відіграють надзвичайно важливу роль, а інвестиційний процес є визначальним чинником економічного розвитку. В межах проведеного дослідження під інвестиційним процесом розуміють процес вкладення інвестиційних ресурсів в реальні об'єкти з метою досягнення очікуваного рівня дохідності у вигляді матеріального прибутку або соціальних вигод. В макроекономічному масштабі сьогоднішній добробут є значною мірою результатом вчорашніх інвестицій, а сьогоднішні інвестиції, закладають основи завтрашнього економічного зростання.

Отже, ефективне стимулювання інвестиційних процесів в економіці сприяє стійкому економічному зростанню національного господарства. У зв'язку з цим, основним завданням на сьогодні є відтворення позитивної інвестиційної динаміки та виявлення «слабких місць» економічної системи, на які буде орієнтовано інвестиційний процес держави. Завдяки цьому, створюються передумови для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Інвестиційний процес є локомотивом, який рухає всю економічну систему країни вперед, і як наслідок, прискорює економічне зростання.

Список використаних джерел

1. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом / Пересада А.А. – К. : Лібра, 2002. – 472 с.
2. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : [навчальний посібник] / Майорова Т.В. – К. : «Центр навчальної літератури», 2004. – 376 с.
3. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи / Борщ Л.М. – К. : Знання, КОО, 2002. – 318 с.
4. Федоренко В.Г. Інвестознавство : [підручник] / Федоренко В.Г. – [2-е вид.]. – К.: МАУП, 2002. – 408 с.
5. Мартиненко В.Ф. Природа інвестиційного процесу в трансформаційній економіці / В.Ф. Мартиненко // Вісник національної академії державного управління. – 2003. – № 3. – С. 234–241.
6. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні : [навч. посібник для студ. вищих навч. закл.] / Музиченко А.С. – К. : Кондор, 2005. – 406 с.

7. Недашківський М.М. Інвестиційні процеси в Україні / М.М. Недашківський, О.Д. Данілов. – Ірпінь : Акад. ДПС України, 2001. – 177 с.
 8. Бланк І.О. Інвестиційний менеджмент : [підручник] / І.О. Бланк, Н.М. Гуляєва. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 398 с.
 9. Гайдуцький А.П. Методологічні аспекти інвестиційної привабливості економіки / А.П. Гайдуцький // Регіональна економіка. – 2004. – № 4. – С. 81–86.
 10. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Губський Б.В. – К. : «Наукова думка», 1998. – 391 с.
 11. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 49. – С. 646.
 12. Шарп У. Інвестиції / Шарп У., Александр Г., Бейли Дж. ; [пер. с англ.]. – М. : ИНФРА-М, 1999. – XII. – 1028 с.
-